

POWIATOWY URZĄD PRACY W JAROSŁAWIU

**Dział ds. Pośrednictwa
i Kontaktów z Pracodawcami**

MONITORING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE JAROSŁAWSKIM ZA I PÓŁROCZE 2012 r.

JAROSŁAW – październik 2012 r.

Spis treści

1. Wstęp.....	3
1.1 Cel opracowania.....	3
1.2 Podstawa opracowania.....	3
1.3 Podstawowe pojęcia i definicje.....	4
2. Poziom bezrobocie w powiecie jarosławskim.....	4
2.1 Analiza bezrobocia według zawodów.....	5
2.2 Analiza bezrobocia pod względem najliczniej reprezentowanych zawodów	6
2.3 Analiza bezrobocia wśród absolwentów	7
2.4 Analiza bezrobocia wśród długotrwale bezrobotnych.....	8
2.5 Analiza napływu bezrobotnych	8
3. Analiza ofert pracy wg zawodów (grup zawodów)	12
4. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych	14
4.1 Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych.....	14
4.2 Zawody zrównoważone.....	23
5. Analiza zawodów generujących długotrwale bezrobocie	24
5.1 Ranking zawodów generujących długotrwale bezrobocie w powiecie jarosławskim	24
5.2 Podział bezrobotnych według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz ofert pracy.....	25
6. Podsumowanie	28

1. WSTĘP

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy. Zmianom tym należy się uważnie przyglądać i analizować, zapewniając tym samym stały dostęp społeczności lokalnej do wszystkich usług świadczonych przez urząd pracy.

Dzięki monitoringowi zawodów deficytowych i nadwyżkowych możliwa jest koordynacja szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego, a także określenia kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych w stosunku do potrzeb lokalnego rynku pracy.

Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu działając zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz.U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późniejszymi zmianami), ma za zadanie sporządzanie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

1.1 Cel opracowania

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych pełni dwie zasadnicze funkcje: **deskryptywną** - opisuje rzeczywistość lokalnego rynku pracy oraz **normatywną** - pozwala na formowanie ocen i wniosków dotyczących szkolenia bezrobotnych, poradnictwa zawodowego i służy lepszemu dopasowaniu popytu na pracę i podaży pracy.

Monitoring ma służyć również lepszemu dopasowaniu kwalifikacji osób poszukujących pracy do oczekiwań potencjalnych pracodawców, którzy stają się coraz bardziej wymagający w stosunku do kandydatów do pracy. Pozwala też określić, które zawody mają tendencję rozwoju.

Główni Użytkownicy opracowania „Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych” :

- Starosta Jarosławski
- Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu
- Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie
- Instytucje szkoleniowe
- Pracodawcy
- Bezrobotni

1.2 Podstawa opracowania

Część diagnostyczną „Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie jarosławskim” opracowano przy wykorzystaniu następujących źródeł:

- Zalecenia metodyczne do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych Departamentu Rynku Pracy w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej, określające m.in. zakres oraz terminy sporządzania półrocznych i rocznych raportów powiatowych.
- Dane statystyczne z załącznika 2 i 3 do sprawozdania MPIPS - 01 o rynku pracy za 2011 r.
- Dane dotyczące osób bezrobotnych w powiecie jarosławskim.

1.3 Podstawowe pojęcia i definicje

► **Zawód** - zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wymagających od pracownika odpowiednich kwalifikacji zawodowych, tj. wiedzy i umiejętności zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu powinno stanowić źródło dochodu.

► **Kwalifikacje zawodowe** – układ umiejętności, wiadomości i cech psychofizycznych niezbędnych do wykonywania zadań zawodowych.

► **Rynek pracy** – to mechanizm dopasowania podaży i popytu na pracę. Dopasowania te wyrażają warunki na jakich dokonuje się transakcja między osobami oferującymi pracę(pracodawcami), a jej nabywcami (pracobiorcami) za określoną płacę.

► **Zawód deficytowy** – przez zawód deficytowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba poszukujących pracy w tym zawodzie.

► **Zawód nadwyżkowy** – przez zawód nadwyżkowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

► **Zawód w równowadze** – przez zawód w równowadze należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy takie samo zapotrzebowanie jak liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

2. POZIOM BEZROBOCIA W POWIECIE JAROSŁAWSKIM

Na koniec czerwca 2012 r. liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu wynosiła **9459 osób**. W porównaniu do stanu z końca czerwca 2011 r. (wynoszącego **9376** zarejestrowanych) liczba bezrobotnych wzrosła o **83 osoby**,

natomiast w porównaniu zaś do czerwca 2010 r. (z liczbą zarejestrowanych 9155) liczba bezrobotnych wzrosła o **304 osoby**.

2.1 Analiza bezrobocia wg zawodów (wielkie grupy zawodów)

Tabela 1. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych wg wielkich grup zawodowych (stan na koniec czerwca danego roku).

Grupy zawodowe	Liczba bezrobotnych		
	2010r.	2011r.	2012r.
Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy	11	17	22
Specjaliści	996	1126	1076
Technicy i inny średni personel	1607	1508	1477
Pracownicy biurowi	159	213	196
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	914	1224	1216
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	195	216	211
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	2437	2341	2426
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	362	415	449
Pracownicy przy pracach prostych	599	579	656
Bez zawodu	1874	1730	1725
Siły zbrojne	1	7	5
Ogółem	9155	9376	9459

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika MPiPS-T-II/P-1

Stan bezrobocia wg zawodów wskazuje, że najliczniej reprezentowana jest kategoria bezrobotnych z grupy *Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy*, stanowiąca 25,6% ogółu zarejestrowanych. W porównaniu do analogicznego okresu 2011 r. liczba ta uległa zmniejszeniu (o 85 osób), w porównaniu zaś do czerwca 2010 r. liczba ta zmniejszyła się o 11 osób.

Drugą pod względem liczebności kategorię bezrobotnych tworzą osoby nieposiadające zawodu. W ogólnej liczbie zarejestrowanych grupa *Bez zawodu* stanowi 18,2 %. W porównaniu do czerwca 2011 r. liczba bezrobotnych z grupy *Bez zawodu* utrzymuje się na zbliżonym poziomie (18,4% ogółu zarejestrowanych), w porównaniu zaś do analogicznego okresu 2010 r. zmniejszyła się o 149 osób.

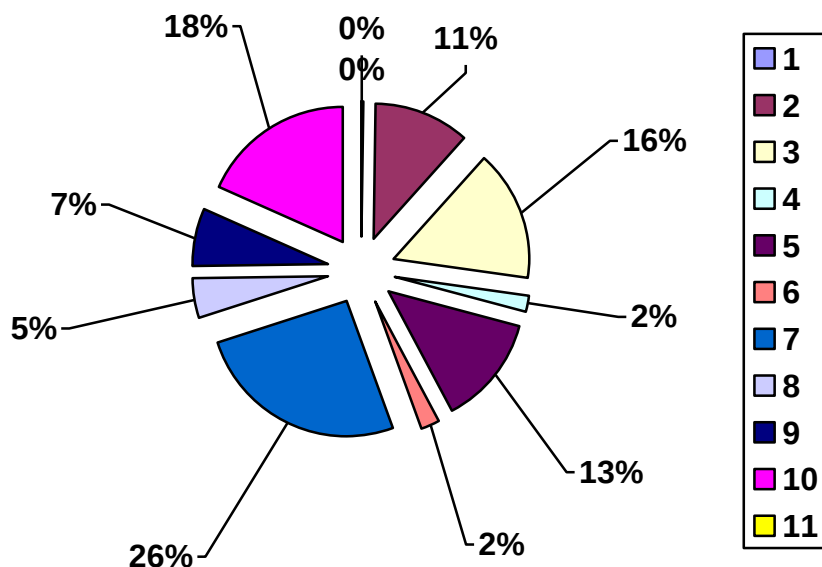
Trzecią pod względem wielkości jest grupa *Technicy i inny średni personel*, stanowiąca 15,6% ogółu zarejestrowanych. W porównaniu do czerwca 2011 r. nastąpił spadek zarejestrowanych w tej grupie o 31 osób oraz o 130 osób w odniesieniu do czerwca roku 2010.

W grupie zawodowej *Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy* będącą czwartą pod względem wielkości grupą zawodową (stanowiącą 12,9% ogółu zarejestrowanych) w stosunku do czerwca 2011r. nieznacznie zmalała (o 8 osób), natomiast w stosunku do czerwca 2010 r. wzrosła o 302 osoby.

Kolejną pod względem liczebności jest grupa zawodowa *Specjaliści*, stanowiąca 11,4% ogółu zarejestrowanych. W tej grupie nastąpił spadek o 50

osób w stosunku do czerwca 2011 roku, natomiast w stosunku do zarejestrowanych w czerwcu 2010r. wzrost o 80 osób.

Wykres 1. Struktura bezrobotnych według wielkich grup zawodów (stan na 30 czerwca 2012 r.)

- 1- parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy
- 2- specjaliści
- 3- technicy i inny średni personel
- 4- pracownicy biurowi
- 5- pracownicy usług osobistych i sprzedawcy
- 6- rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy
- 7- robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy
- 8- operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń
- 9- pracownicy przy pracach prostych
- 10- bez zawodu
- 11- siły zbrojne

2.2 Analiza bezrobocia pod względem najliczniej reprezentowanych zawodów - wg stanu na dzień 30 czerwca 2012 r.

Grupa - Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy:

- murarz 239 osób
- szwaczka 223
- krawiec 154
- cukiernik 146
- dziewiarz 163
- ślusarz 170

Grupa - Technicy i inny średni personel

- technik ekonomista 212
- mistrz produkcji w budownictwie ogólnym 130
- technik mechanik 125

Grupa - Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy

- sprzedawca	561
- robotnik gospodarczy	135
- kucharz	136
- kucharz małej gastronomii	102

Grupa - Specjaliści

-specjalista ds. organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	139
- specjalista ds. badań społeczno-ekonomicznych	104
- ekonomista	102

Grupa - Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń

- mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych	89
- kierowca samochodu ciężarowego	55

Grupa- Pracownicy przy pracach prostych

- robotnik budowlany	176
- robotnik placowy	125
- pakowacz	57

2.3 Analiza bezrobocia wśród absolwentów

Tabela 2. Liczba osób bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki według wielkich grup zawodowych w latach 2010 – 2012(stan na 30 czerwca danego roku)

L. p.	Grupa zawodowa	2010r.	2011r.	2012r.
1.	Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy	0	0	1
2.	Specjaliści	142	144	104
3.	Technicy i inny średni personel	21	37	24
4.	Pracownicy biurowi	0	9	5
5.	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	9	19	24
6.	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	2	2	0
7.	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	12	7	9
8.	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	1	3	0
9.	Pracownicy przy pracach prostych	1	1	6
10.	Bez zawodu	148	159	114
11.	Siły zbrojne	0	0	0
	Ogółem	336	381	287

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika MPIPS T-II/P-1

Analizując zarejestrowanych absolwentów wg stanu na koniec czerwca danego roku widoczny jest spadek liczby bezrobotnych z grup : *Bez zawodu Specjaliści; Technicy i inny średni personel; Pracownicy biurowi; Rolnicy, Ogrodnicy, Leśnicy i Rybacy* oraz *Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń*. Natomiast niewielki wzrost odnotowano wśród bezrobotnych zarejestrowanych w grupach: *Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy; Pracownicy przy pracach prostych; Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy*.

2.4 Analiza bezrobocia wśród długotrwale bezrobotnych

W strukturze bezrobotnych najliczniejszą grupę zarejestrowanych stanowią osoby długotrwale bezrobotne czyli pozostające bez pracy ponad 12 miesięcy (62,8 ogółu bezrobotnych). Towarzyszy im często niskie wykształcenie lub jego brak.

Osoby pozostające bez pracy ponad 12 miesięcy najliczniej reprezentowały następujące zawody:

- sprzedawca	296
- szwaczka	118
- bez zawodu	104
- murarz	104
- dziewiarz	102
- robotnik budowlany	90
- technik ekonomista	89
- krawiec	85
- robotnik placowy	78
- robotnik gospodarczy	74
- cukiernik	70
- ślusarz	69
- kucharz	60

2.5 Analiza napływu bezrobotnych

Jednym z istotnych elementów oceny nadwyżki i deficytu zawodów jest diagnoza płynności bezrobocia, czyli analiza **napływu** bezrobotnych.

W pierwszej połowie 2012 r. w powiecie jarosławskim zarejestrowało się ogółem 3840 osób bezrobotnych (1525 kobiet), w tym bezrobotnych bez zawodu 728 osób. Dla porównania w 2011 roku napływ bezrobotnych odnotowano w liczbie 3971 osób (1799 kobiet), w tym bezrobotnych bez zawodu 818 osób.

Kształtowanie się napływu bezrobotnych wg wielkich grup zawodowych w latach 2010 - 2012 ilustruje poniższa tabela.

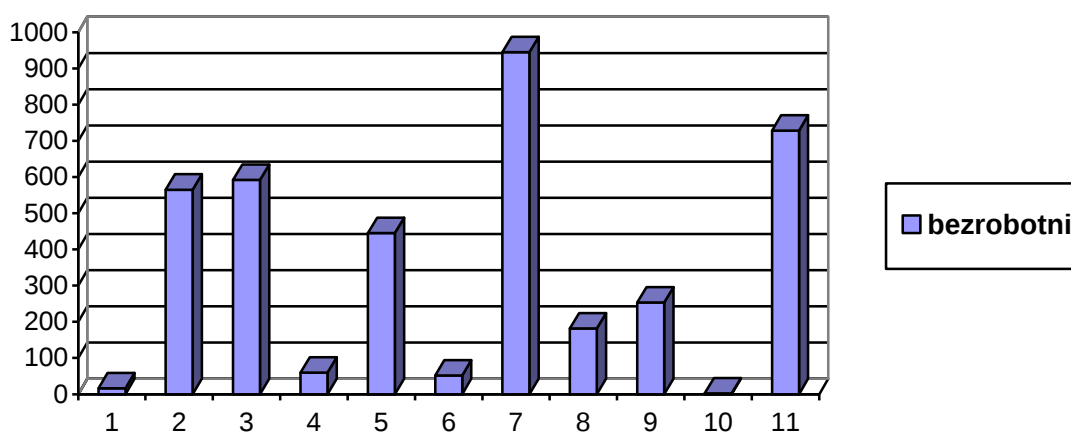
Tabela 3. Napływ wg wielkich grup zawodowych:

Grupy zawodowe	Napływ bezrobotnych w pierwszej połowie danego roku		
	2010r.	2011r.	2012r.
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	2	9	16
Specjaliści	695	651	565
Technicy i inny średni personel	749	642	592
Pracownicy biurowi	55	98	60
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	328	457	445
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	67	65	52
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	1009	863	945
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	165	165	182
Pracownicy przy pracach prostych	207	200	253
Siły zbrojne	2	3	2
Bez zawodu	950	818	728
Ogółem	4229	3971	3840

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika MPIPS T-I/P-2

Biorąc pod uwagę liczbę bezrobotnych, którzy dokonali rejestracji w pierwszej połowie 2012 roku widoczny jest **spadek osób** rejestrowanych (w porównaniu do analogicznych danych z 2010 i 2011 roku) w szczególności w grupach: *Specjaliści*, *Technicy i inny średni personel*, *Pracownicy biurowi*, *Bez zawodu* oraz wyraźny **wzrost** rejestrowanych w dwóch grupach zawodowych: *Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy*, *Pracownicy przy pracach prostych*.

Wykres 2. Napływ bezrobotnych wg wielkich grup zawodowych w powiecie jarosławskim (stan na 30 czerwca 2012 r.)

- 1 - parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy
- 2 - specjaliści
- 3 - technicy i inny średni personel

- 4 - pracownicy biurowi
- 5 - pracownicy usług osobistych i sprzedawcy
- 6 - rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy
- 7 - robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy
- 8 - operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń
- 9 - pracownicy przy pracach prostych
- 10 - siły zbrojne
- 11 - bez zawodu

Największy *napiływ* bezrobotnych w pierwszej połowie 2012 r. odnotowano w zawodach:

- bez zawodu	728 (324 K)
- sprzedawca	198 (160 K)
- murarz	102
- ślusarz	81
- robotnik budowlany	81
- technik mechanik	79 (2 K).
- technik ekonomista	76 (51 K)
- szwaczka	71 (58 K)
- mistrz produkcji w budownictwie ogólnym	56 (3 K)
- robotnik gospodarczy	51 (9 K)
- specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	50 (25 K)
- ekonomista	46 (32 K)
- kucharz	43 (28 K)
- specjalista administracji publicznej	41 (32 K)
- specjalista ds. ds. badań społeczno ekonom.	39 (26 K)
- kucharz małej gastronomii	37 (18 K)
- dziewiarz	35 (31 K)
- technik rolnik	34 (17K)
- cukiernik	33 (28 K)
- robotnik drogowy	33
- mechanik operator pojazdów i maszyn rolniczych	32
- malarz budowlany	31
- krawiec	30 (28 K)
- stolarz	30

Powyższe zestawienie wskazuje, że wśród zarejestrowanych w pierwszej połowie 2012 r. najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowiły osoby nieposiadające zawodu. Wśród zarejestrowanych grupa bezrobotnych bez zawodu stanowiła 19%. W porównaniu do czerwca 2011r. nastąpił spadek liczby bezrobotnych zarejestrowanych bez zawodu o 131 osób.

Warto zwrócić uwagę na liczbę rejestrujących się absolwentów **do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki**. Ogółem w pierwszej połowie 2012 roku

zarejestrowano 536 absolwentów (w tym 275 kobiet). Stanowili oni blisko 14% wszystkich zarejestrowanych.

Tabela 4. Napływ absolwentów wg wielkich grup zawodowych:

Grupy zawodowe	Napływ bezrobotnych absolwentów w pierwszej połowie danego roku		
	2010.	2011r.	2012r.
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	0	0	2
Specjaliści	228	170	148
Technicy i inny średni personel	70	57	50
Pracownicy biurowi	0	12	13
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	31	48	42
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	2	1	2
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	55	46	48
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	5	4	2
Pracownicy przy pracach prostych	0	0	1
Siły zbrojne	0	0	0
Bez zawodu	236	259	228
Ogółem	627	597	536

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika MPIPS T-I/P-2

Największy napływ absolwentów odnotowano w zawodach:

- sprzedawca 21 (17 K)
- kucharz małej gastronomii 10 (6 K)
- ekonomista 10 (4 K)
- pielęgniarz 10 (9 K)
- fizjoterapeuta 10 (4 K)
- szwaczka 9 (9 K)
- specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych 8 (4 K)
- technik informatyk 8
- mechanik pojazdów samochodowych 8

Najliczniejszą grupę absolwentów zarejestrowanych w pierwszej połowie 2012 r. tworzą absolwenci z grupy *Bez zawodu* (228 osób). Stanowią oni 42,5% wszystkich zarejestrowanych absolwentów. Drugą pod względem liczebności grupą absolwentów są bezrobotni absolwenci z grupy *Specjaliści* (148 osób)

W analogicznym okresie roku 2010 i 2011 najliczniejszą grupę absolwentów zarejestrowano także w wyżej wskazanych grupach .

3. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODOWYCH)

Ważnym elementem oceny rynku pracy, która pozwala określić skalę nadwyżki i deficytu zasobów pracy w układzie zawodów i specjalności oraz grup zawodów jest analiza ofert pracy.

O sytuacji poszczególnych grup zawodowych świadczy nie tylko liczba bezrobotnych, ale także liczba zgłoszonych ofert pracy mówiąca o zapotrzebowaniu na dany zawód lub specjalność.

Dane zgromadzone w załączniku T-I/P-3 zawierają informacje o ofertach zgłaszanych wyłącznie do PUP w Jarosławiu, co sprawia, że nie oddają one w pełni rzeczywistego obrazu popytu na rynku pracy. Stanowią one jednak cenne źródło informacji dla uczestników lokalnego rynku pracy oraz władz samorządowych, którym umożliwiają podejmowanie działań w zakresie promocji zatrudnienia, aktywizacji zawodowej i łagodzenia skutków bezrobocia.

W pierwszej połowie 2012 r. do Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu wpłynęło łącznie **2518 ofert pracy**, tj. **o 1063 oferty mniej** aniżeli w 2010 roku, w którym Urząd dysponował rekordową wielkością środków Funduszu Pracy umożliwiającą subsydiowanie znacznie większej ilości miejsc pracy.

Tabela 5. Oferty pracy wg wielkich grup zawodowych w powiecie jarosławskim

Grupy zawodowe	Oferty pracy jakie wpłynęły w pierwszej połowie danego roku		
	2010r.	2011r.	2012r.
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	2	12	5
Specjaliści	113	73	146
Technicy i inny średni personel	249	81	204
Pracownicy biurowi	236	138	233
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	230	350	438
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	5	6	10
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	142	320	144
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	99	237	63
Pracownicy przy pracach prostych	455	211	143
Siły zbrojne	0	0	0
Bez zawodu	0	0	0
Ogółem	1531	1428	1386

Z przedstawionej wyżej tabeli wynika, że najwięcej ofert w pierwszej połowie 2012 r. wpłynęło dla bezrobotnych z grup: *Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy; Pracownicy biurowi; Technicy i inny średni personel*. Natomiast znaczący spadek liczby ofert w porównaniu do analogicznego okresu

roku 2011 odnotowano dla bezrobotnych z grupy *Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń*.

Ogólna liczba ofert pracy napływających do Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w okresie ostatnich trzech lat wykazuje tendencję malejącą. W porównaniu do danych z czerwca 2011 r. liczba ofert obniżyła się o 3 % , zaś w odniesieniu do danych z końca czerwca 2010 r. aż o 9,5%

Brak ofert pracy dla bezrobotnych z grupy *Bez zawodu* ewidentnie wskazuje na brak zainteresowania ze strony pracodawców w zatrudnianiu bezrobotnych bez kwalifikacji .

Największą ilość ofert pracy w pierwszej połowie 2012 r. zgłoszono w zawodach:

- technik prac biurowych	- 119
- sprzedawca	- 117
- robotnik gospodarczy	- 104
- telemarketer	- 59
- pozostali pracownicy obsługi biurowej	- 58
- technik administracji	- 55
- pracownik ochrony fizycznej bez licencji	- 47
- robotnik budowlany	- 41
- przedstawiciel handlowy	- 39
- kierowca samochodu ciężarowego	- 28
- robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	- 25
- dozorca	- 18
- kelner	- 18
- sprzątaczką biurową	- 15
- archiwista	- 15
- kucharz	- 14
- brukarz	- 13
- księgowy	- 13
- agent ubezpieczeniowy	- 12
- sekretarka	- 12
- magazynier	- 12
- fryzjer	- 12
- spawacz ręczny gazowy	- 12
- ślusarz	- 11
- opiekun w domu pomocy społecznej	- 10
- pielęgniarka	- 10
- robotnik drogowy	- 10
- pomoc kuchenna	- 10

Powyższe zestawienie przedstawia oferty pracy w zawodach, w stosunku do których odnotowano największe zapotrzebowanie na rynku pracy.

Znacząca ilość oferty pracy realizowana była w ramach zatrudnienia subsydiowanego bądź stażu, co nie znajduje odzwierciedlenia w monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Subsydiowanie miejsc pracy środkami Funduszu Pracy umożliwiło wielu bezrobotnym wejście na rynek pracy oraz zdobycie potrzebnych kwalifikacji. Umożliwiło też powrót do pracy osobom długotrwale bezrobotnym.

Podkreślić należy, iż najprawdopodobniej bez wsparcia środkami Funduszu Pracy pozyskanie nowych miejsc pracy dla bezrobotnych byłoby znacznie trudniejsze, a czasami wręcz niemożliwe. Wiele bezrobotnych najprawdopodobniej nie miałoby szans podjęcia pracy.

4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych opisuje rzeczywistość lokalnego rynku pracy, koncentrując się przede wszystkim na różnych aspektach jego nierównowagi.

Pozwala na formułowanie ocen i wniosków dla systemu kształcenia zawodowego, szkolenia bezrobotnych, poradnictwa zawodowego i ma służyć pełniejszemu dopasowaniu popytu na pracę i podaży pracy.

Dane wynikowe z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych zostały określone za pomocą wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) wskazanego w zaleceniach metodycznych do prowadzenia monitoringu.

Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów jest mierzony jako stosunek średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie w badanym okresie do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie badanego okresu.

Przyjęto, że :

► **zawody o wskaźniku $> 1,1$ to zawody deficytowe**, czyli takie na które występuje na rynku pracy większe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

► **zawody o wskaźniku $< 0,9$ to zawody nadwyżkowe**, czyli takie , w których liczba osób poszukujących pracy przekracza liczbę ofert pracy w danym zawodzie.

► **zawody o wskaźniku mieszczącym się w przedziale $<0,9-1,1>$ to zawody zrównoważone**, czyli takie na które występuje zapotrzebowanie na rynku pracy porównywalne do liczby osób poszukujących pracy w danym zawodzie.

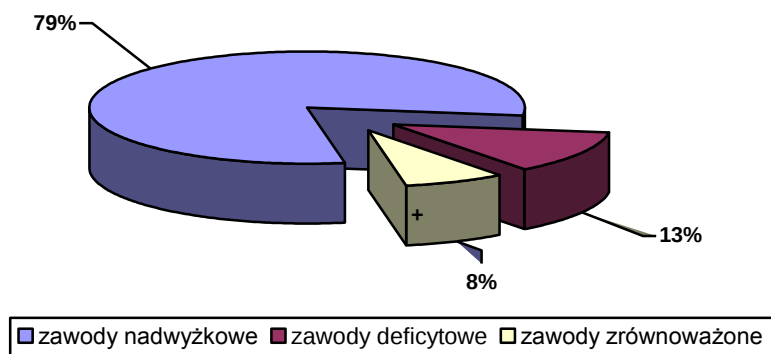
4.1 Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Z przeprowadzonej analizy rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych wynika, iż w pierwszej połowie 2012 r. spośród 40 grup

zawodów – 32 grupy reprezentują zawody nadwyżkowe, 5 grup stanowią zawody deficytowe, natomiast pozostałe 3 grupy to zawody zrównoważone. Dla porównania w analogicznym okresie 2011 roku było 31 grup zawodów nadwyżkowych, w roku 2010 – 22 grupy.

Powyższe dane wskazują, iż rynek pracy w powiecie jarosławskim styka się z problematyką zawodów nadwyżkowych.

Wykres 3. Struktura zawodów nadwyżkowych, deficytowych i zrównoważonych w powiecie jarosławskim (stan na 30 czerwca 2012 r.)

Do zawodów nadwyżkowych (według kodu dwucyfrowego) należy zaliczyć następujące grupy zawodów:

- Monterzy – 0,0000
- Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby – 0,0000
- Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie – 0,0000
- Żołnierze szeregowi – 0,0000
- Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni – 0,0000
- Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni – 0,0185
- Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych - 0,0330
- Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania – 0,0798
- Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni – 0,0927
- Specjaliści do spraw technologii informacyjno- komunikacyjnych – 0,1053
- Kierownicy do spraw zarządzania i handlu – 0,1429
- Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) – 0,1538
- Rolnicy produkcji towarowej – 0,0536
- Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych – 0,1667
- Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni – 0,1960
- Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych – 2105
- Średni personel do spraw zdrowia – 0,2642
- Elektrycy i elektronicy – 0,3281
- Specjaliści z dziedziny prawa , dziedzin społecznych i kultury – 0,3304

- Leśnicy i rybacy – 0,3333
- Kierownicy do spraw produkcji i usług – 0,3333
- Technicy informatycy – 0,3636
- Kierowcy i operatorzy pojazdów – 0,4700
- Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie – 0,5094
- Specjaliści do spraw zdrowia – 0,5510
- Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych – 0,6154
- Pracownicy opieki osobistej i pokrewni – 0,6154
- Specjaliści nauczania i wychowania – 0,6667
- Pomoce domowe i sprzątaczkę – 0,7368
- Pracownicy obsługi klienta – 0,8182
- Pracownicy do spraw finansowo- statystycznych i ewidencji materiałowej – 0,8571
- Pracownicy usług osobistych – 0,8750

Do zawodów deficytowych (według kodu dwucyfrowego) należy zaliczyć następujące grupy zawodów:

- Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny – 1,4545
- Pozostali pracownicy obsługi biura – 1,5000
- Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki – 1,6667
- Pracownicy usług ochrony – 3,7857
- Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni – 9,7000

Do zawodów zrównoważonych (według kodu dwucyfrowego) należy zaliczyć następujące grupy zawodów:

- Sprzedawcy i pokrewni – 0,9248
- Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych – 1,0000
- Średni personel do spraw biznesu i administracji – 1,0534

Analizując wskaźnik intensywności nadwyżki lub deficytu w grupie zawodów tzw. „elementarnych” (według kodu czterocyfrowego), możemy pod koniec czerwca 2012 r. wyróżnić **240 grup zawodów nadwyżkowych**, **37 grup zawodów deficytowych** oraz **17 grup zawodów zrównoważonych**. Dla porównania w analogicznym okresie roku 2011 r. odnotowano : 242 grupy zawodów nadwyżkowych, 31 grup zawodów deficytowych oraz 15 grup zawodów zrównoważonych .

Wśród zawodów nadwyżkowych najwyższy wskaźnik osiągnęły następujące zawody:

- Monterzy konstrukcji budowlanych i konserwatorzy budynków – 0,8333
- Psycholodzy i pokrewni – 0,8000
- Doradcy finansowi i inwestycyjni – 0,7500
- Fizjoterapeuci – 0,7500
- Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne – 0,6765
- Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych – 0,6667
- Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) – 0,6075
- Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym – 0,5062
- Operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych – 0,5000
- Robotnicy robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani – 0,5000
- Kierowcy samochodów osobowych i dostawczych – 0,5000
- Dekarze – 0,5000
- Średni personel do spraw zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowany – 0,5000
- Pracownicy usług ochrony gdzie indziej nie sklasyfikowani – 0,5000
- Pracownicy do spraw kredytów, pożyczek i pokrewni – 0,5000
- Pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości – 0,5000
- Specjaliści do spraw zarządzania zasobami ludzkimi – 5,0000
- Operatorzy urządzeń teleinformatycznych – 0,5000

Wśród zawodów deficytowych najwyższy wskaźnik intensywności osiągnęły następujące zawody:

- Sprzedawcy(konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej/internetowej – 29,5000
- Archiwiści i muzealnicy – 15,0000
- Sekretarki(ogólne) – 12,000
- Pracownicy obsługi biurowej – 10,1111
- Recepcjoniści(z wyłączeniem hotelowych) – 7,000
- Pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej – 6,000
- Pracownicy administracji i sekretarze biura zarządu – 5,4545
- Tynkarze i pokrewni – 5,0000
- Robotnicy obróbki kamienia – 5,0000
- Pracownicy obsługi technicznej biur, hoteli i innych obiektów – 5,0000
- Robotnicy budowy dróg i pokrewni – 4,3333
- Pracownicy ochrony osób i mienia – 4,3333
- Specjaliści nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani – 4,1667
- Kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów – 4,0000
- Kasjerzy i sprzedawcy biletów – 3,5000
- Pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani – 3,0000

Zawody zrównoważone występują w następujących grupach :

- Magazynierzy i pokrewni – 0,9333
- Matematycy, statystycy i pokrewni – 1,0000
- Agenci sprzedaży bezpośredniej – 1,0000
- Fizycy i astronomowie – 1,0000
- Kierownicy do spraw finansowych – 1,0000
- Kierownicy do spraw innych typów usług gdzie indziej niesklasyfikowanych – 1,0000
- Pośrednicy pracy i zatrudnienia – 1,0000
- Położne bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji – 1,0000
- Opiekunowie dziecięcy – 1,0000
- Artysci plastycy – 1,0000
- Pracownicy opieki osobistej w ochronie zdrowia i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani – 1,0000
- Dziennikarze – 1,0000
- Introligatorzy i pokrewni – 1,0000
- Monterzy i serwisanci sieci instalacji i urządzeń telekomunikacyjnych – 1,0000
- Pomoce domowe i sprzątaczk – 1,0000
- Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych – 1,0000
- Praczki ręczne i prasowacze – 1,0000

Na jarosławskim rynku pracy w pierwszej połowie 2012 r. 627 **zawodów stanowiły zawody nadwyżkowe**, czyli takie w których średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie jest wyższa od średniej miesięcznej liczby ofert pracy wpływających w danym zawodzie.

Wśród nich wystąpiło aż 562 zawodów maksymalnie nadwyżkowych, tj. o wartości współczynnika intensywności nadwyżki „0,0000”. W tych zawodach w badanym okresie nie zgłoszono ofert pracy.

Poniższa tabela przedstawia zawody nadwyżkowe w powiecie jarosławskim w pierwszej połowie 2012 r. - wyodrębnione na podstawie wyższego wskaźnika intensywności nadwyżki.

Tabela 6. Zawody nadwyżkowe o najwyższym wskaźniku intensywności nadwyżki - liczba bezrobotnych i zgłoszone oferty pracy (dane za pierwsze półrocze 2012 r. według sześciocyfrowego kodu zawodu), ze szczególnym uwzględnieniem 30 najbardziej nadwyżkowych zawodów występujących w powiecie jarosławskim).

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I półroczu	Średnia miesięczna liczba bezrobotnych zarejestrowanych w I półroczu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
814104	Wulkanizator	0,6667	0,8333	0,8000
228301	Fizjoterapeuta	1,5000	2,0000	0,7500

241202	Doradca finansowy	0,5000	0,6667	0,7500
611303	Ogrodnik	0,8333	1,1667	0,7143
911207	Sprzątaczką biurową	2,5000	3,6667	0,6818
723105	Mechanik samochodów ciężarowych	0,3333	0,5000	0,6667
752305	Pilarz	0,3333	0,5000	0,6667
514101	Fryzjer	2,0000	3,3333	0,6000
522301	Sprzedawca	19,5000	33,0000	0,5909
931301	Robotnik budowlany	6,8333	13,5000	0,5062
331203	Referent(asystent)bankowości	0,5000	1,0000	0,5000
314403	Technik technologii żywności	0,1667	0,3333	0,5000
351103	Technik teleinformatyk	0,1667	0,3333	0,5000
234118	Nauczyciel wych.-fiz. w szkole podstawowej	0,1667	0,3333	0,5000
712101	Dekarz	0,1667	0,3333	0,5000
712604	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	0,8333	1,1667	0,5000
817202	Operator pilarek do pozyskiwania tarcicy	0,1667	0,3333	0,5000
741207	Elektromonter(elektryk) zakładowy	1,3333	2,8333	0,4706
222101	Pielęgniarka	1,6667	3,6667	0,4545
261906	Prawnik legislator	0,5000	1,1667	0,4286
522305	Technik handlowiec	1,0000	2,3333	0,4286
351203	Technik informatyk	1,1667	2,8333	0,4118
233008	Nauczyciel języka ang.	0,8333	2,0000	0,4167
213105	Biolog	0,3333	0,8333	0,4000
532201	Opiekunka domowa	0,5000	1,3333	0,3750
132302	Kierownik małego przedsię - biorstwa budowlanego	0,1667	0,5000	0,3333
422103	Technik obsługi turystycznej	0,1667	0,5000	0,3333
514202	Kosmetyczka	0,3333	1,0000	0,3333
931205	Robotnik drogowy	1,6667	5,5000	0,3030
741203	Elektromechanik pojazdów samochodowych	0,1667	0,6667	0,2500

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika MPIPS T-II/P-4

Zawody, w których nie zgłoszono ofert pracy dla licznie zarejestrowanych bezrobotnych w tych zawodach :

- Osoby bez zawodu – 121,3333
- Technik mechanik – 13,1667
- Technik ekonomista – 12,6667
- Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych – 8,3333
- Specjalista do spraw badań społeczno- ekonomicznych – 6,5000
- Dziewiarz – 5,8333
- Technik rolnik – 5,6667

- Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych – 5,3333
- Krawiec – 5,0000
- Technik żywienia i gospodarstwa domowego – 4,6667
- Robotnik placowy – 4,6667
- Posadzkarz – 4,5000
- Stolarz budowlany – 4,1667
- Malarz- tapeciarski- 3,5000
- Technik technologii odzieży – 3,1667
- Tokarz w metalu – 3,1667
- Pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji – 3,1667
- Technik mechanizacji rolnictwa – 2,5000
- Technik budownictwa – 2,8333
- Technik technologii żywności - produkcja piekarsko-ciastkarska – 2,8333
- Politolog – 2,1667
- Pozostali mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych – 2,1667
- Rozbieracz - wykrawacz – 2,1667
- Pedagog – 2,0000
- Specjalista zastosowań informatyki – 2,0000

W powiecie jarosławskim zidentyfikowano **129 zawodów deficytowych** (liczba ofert pracy w danym zawodzie przewyższała liczbę osób bezrobotnych zarejestrowanych z tym zawodem).

Wśród nich wystąpiło **aż 82 zawody maksymalnie deficytowe** z wartością wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu MAX, dla których w pierwszym półroczu 2012r. odnotowano oferty pracy, a w ewidencji bezrobotnych nie figurowały osoby w danych zawodach.

Tabela nr 6 wymienia zawody deficytowe w powiecie jarosławskim, które wyodrębnione zostały w oparciu o wskaźnik intensywności nadwyżki.

Tabela 7. Zawody deficytowe o najwyższym wskaźniku intensywności deficytu - liczba zarejestrowanych bezrobotnych i zgłoszone oferty pracy (dane za pierwsze półrocze 2012r. według sześciocyfrowego kodu zawodu) ze szczególnym uwzględnieniem 30 najbardziej deficytowych zawodów występujących w powiecie jarosławskim.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I półroczu	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w I półroczu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu
541307	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	7,8333	0,1667	47,0000
524404	Telemarketer	9,8333	0,3333	29,5000
235914	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	4,0000	0,1667	24,0000
411004	Technik prac biurowych	19,8333	1,5000	13,2222
412001	Sekretarka	2,0000	0,1667	12,0000

341203	Opiekun w domu pomocy społecznej	1,667	0,1667	10,0000
334306	Technik administracji	9,1667	1,5000	6,1111
721208	Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	1,0000	0,1667	6,0000
233017	Nauczyciel plastyki	0,8333	0,1667	5,0000
342302	Instruktor gimnastyki korekcyjnej	0,8333	0,1667	5,0000
422602	Recepcjonista	0,8333	0,1667	5,0000
712303	Tynkarz	0,8333	0,1667	5,0000
711301	Kamieniarz	0,8333	0,1667	5,0000
932911	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	4,1667	0,8333	5,0000
711601	Brukarz	2,1667	0,5000	4,3333
341205	Pracownik socjalny	0,6667	0,1667	4,0000
811104	Operator koparki	0,6667	1,6667	4,0000
833101	Kierowca autobusu	0,6667	1,6667	4,0000
523002	Kasjer handlowy	1,6667	0,3333	3,5000
261901	Asystent prawny	0,5000	0,1667	3,0000
333105	Spedytor	0,5000	0,1667	3,0000
721207	Spawacz ręczny gazowy	2,0000	0,6667	3,0000
912102	Pracznia	0,5000	0,1667	3,0000
962902	Dozorca	3,0000	1,0000	3,0000
711102	Monter konstrukcji budowlanych	0,8333	0,3333	2,5000
332203	Przedstawiciel handlowy	6,5000	2,6667	2,4375
832202	Kierowca samochodu dostawczego	1,5000	0,6667	2,2500
524502	Sprzedawca w stacji paliw	1,1667	0,5000	2,3333
331301	Księgowy	2,1667	1,0000	2,1667
515303	Robotnik gospodarczy	17,3333	8,5000	2,0392

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika MPIPS T-II/P-4

Zawody maksymalnie deficytowe (MAX):

- Kierownik małego przedsiębiorstwa w przemyśle przetwórczym
- Kierownik supermarketu,
- Kierownik centrum obsługi telefonicznej
- Fizyk
- Statystyk
- Doradca rolniczy
- Grafik komputerowy
- Diagnosta laboratoryjny
- Logopeda
- Nauczyciel muzyki
- Nauczyciel upośledzonych umysłowo
- Instruktor amatorskiego ruchu artystycznego
- Instruktor tańca

- Specjalista bankowości
- Inspektor nadzoru budowlanego
- Doradca zawodowy
- Lider klubu pracy
- Autor tekstów i sloganów reklamowych
- Opiekun klienta
- Programista aplikacji
- Informatyk medyczny
- Radca prawny
- Archiwista
- Artysta rzeźbiarz
- Pozostali twórcy i artyści gdzie indziej niesklasyfikowani
- Laborant chemiczny
- Kosztorysant budowlany
- Technik informatyk
- Technik gazownictwa
- Laborant nasiennictwa
- Protetyk słuchu
- Biomasażysta
- Asystentka stomatologiczna
- Technik fizjoterapii
- Opiekunka dziecięca
- Asystent do spraw statystyki
- Agent ubezpieczeniowy
- Pośrednik pracy
- Asystent zarządu
- Sekretarka medyczna
- Opiekunka środowiskowa
- Pozostali pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej
- Trener klasy I
- Pracownik ds. kultury fizycznej i sportu
- Bibliotekarz
- Pozostali windykatrzy i pokrewni
- Rejestratorka medyczna
- Pracownik ds. statystyki
- Pracownik biblioteczny
- Wizażysta /stylista
- Intendent
- Kierownik sali sprzedaży
- Sprzedawca w branży mięsnej
- Sprzedawca w branży spożywczej
- Pozostali pracownicy sprzedaży i pokrewni
- Opiekun dzieci na przejściach dla pieszych
- Asystent nauczyciela przedszkola

- Pozostały pomocniczy personel medyczny
- Pozostali pracownicy opieki osobistej w ochronie zdrowia i pokrewni
- Portier
- Pracownik ochrony fizycznej I stopnia
- Pozostali robotnicy leśni i pokrewni
- Monter / składacz okien
- Monter płyt kartonowo – gipsowych
- Operator maszyn introligatorskich
- Elektromechanik urządzeń chłodniczych
- Monter – elektronik
- Monter sieci i urządzeń telekomunikacyjnych
- Dekorator wyrobów cukierniczych
- Pozostali ustawiacze i operatorzy maszyn do obrób drewna i pokrewni
- Pozostałe szwaczki, hafciarki i pokrewni
- Operator spycharki
- Operator urządzeń do cięcia folii i płyt
- Operator maszyn do produkcji opakowań z papieru i tektury
- Operator maszyn do produkcji płyt i sklejek
- Operator strugarek i frezarek do drewna
- Sprzątaczk domowa
- Pokojowa
- Operator myjni
- Konserwator części
- Goniec
- Woźny

4.2 Zawody zrównoważone

Zawody zrównoważone to takie zawody, w których średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie jest równa średniej miesięcznej liczbie ofert pracy .

Na jarosławskim rynku pracy w pierwszej połowie 2012 r. odnotowano **24 zawody zrównoważone** o wskaźniku intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów 1,0000

Do zawodów zrównoważonych (o wskaźniku 1,0000) należały następujące zawody:

- Główny księgowy
- Logistyk
- Inżynier inżynierii środowiska – systemy wodociągowe i kanalizacyjne
- Położna
- Nauczyciel – specjalista terapii pedagogicznej
- Psycholog

- Dziennikarz
- Pozostali filolodzy i tłumacze
- Asystent do spraw księgowości
- Magazynier
- Fryzjer męski
- Sprzedawca w branży przemysłowej
- Pozostali sprzedawcy sklepowi (ekspedienty)
- Konsultant / agent sprzedaży bezpośredniej
- Doradca klienta
- Opiekun medyczny
- Ratownik wodny zawodowy
- Montażysta dekoracji
- Blacharz budowlany
- Operator obrabiarek zespołowych
- Elektromechanik
- Ubojowy
- Pozostali stolarze meblowi i pokrewni
- Operator maszyn drogowych

5. ANALIZA ZAWODÓW GENERUJĄCYCH DŁUGOTRWALE BEZROBOCIE

Opracowanie rankingu zawodów generujących długotrwale bezrobocie zostało oparte na wskaźnikach, które są wynikiem obliczonym jako stosunek osób zarejestrowanych w danym zawodzie pozostającym bez pracy powyżej 12 miesięcy do liczby zarejestrowanych bezrobotnych w tym zawodzie .

5.1 Ranking zawodów generujących długotrwale bezrobocie w powiecie jarosławskim

Analizując wskaźnik długotrwałego bezrobocia w 40 grupach zawodów (wg dwucyfrowego kodu zawodów) należy zauważyć, że **wyższy wskaźnik** wystąpił wśród **14 grup zawodów tj.:**

- Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni – 0,6667
- Ładowacze nieczystości i pracownicy przy pracach prostych – 0,6387
- Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni – 0,6216
- Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni – 0,5991
- Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki - 0,5769
- Pomoce domowe i sprzątaczkę – 0,5743
- Rolnicy produkcji towarowej – 5580
- Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej – 0,5479

- Pracownicy obsługi klienta – 0,5385
- Sprzedawcy i pokrewni - 0,5260
- Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie – 0,5222
- Leśnicy i rybacy – 5,0000
- Kierownicy w branży hotelarskiej , handlu i innych branżach usługowych – 0,5000
- Pracownicy opieki osobistej i pokrewni – 0,5000

Niższy wskaźnik długotrwałego bezrobocia w grupie zawodów wg kodu dwucyfrowego odnotowano w **7 grupach zawodów tj. :**

- Specjaliści nauczania i wychowania – 0,2812
- Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury – 0,2798
- Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych – 0,2449
- Technicy informatycy – 0,2432
- Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania – 0,2209
- Kierownicy do spraw produkcji i usług – 0,1429
- Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby – 0,0000

5.2 Podział bezrobotnych według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy

Tabela 8. Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy w powiecie jarosławskim w pierwszej połowie 2012 r.

Sekcja PKD	Bezrobotni		Oferty pracy	
	zarejestrowani w I półroczu	stan w końcu I półrocz.	zgłoszone w I półroczu	stan w końcu I półrocz.
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	89	262	12	0
Górnictwo i wydobywanie	5	13	0	0
Przetwórstwo przemysłowe	419	1183	118	3
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	6	9	9	0
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	13	37	2	0
Budownictwo	702	1183	111	0
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	629	1672	200	3
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	84	191	51	0
Transport i gospodarka magazynowa	99	203	53	4
Informacja i komunikacja	11	29	65	11
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	42	72	42	0
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	21	56	4	0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	146	177	32	0
Działalność w zakresie usług	202	348	150	0

administrowania i działalność wspierająca				
Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	111	397	230	0
Edukacja	69	161	134	35
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	54	150	82	0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	38	71	66	0
Pozostała działalność usługowa	93	394	25	0
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	4	30	0	0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0	0	0
Działalność nie zidentyfikowana	0	0	0	0
Ogółem	2837	6638	1386	56

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika MPIPS T-I/P-9

Największą liczbę ofert pracy zgłoszono w sekcjach:

- Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne - 230
- Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 200
- Edukacja – 134
- Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – 150
- Przetwórstwo przemysłowe – 118
- Budownictwo – 111

Najmniejszą liczbę ofert zgłoszono w sekcjach:

- Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją – 2
- Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości – 4
- Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych – 9
- Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo – 12

Nie odnotowano zgłoszeń ofert pracy w sekcjach:

- Górnictwo i wydobywanie
- Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby.
- Organizacje i zespoły eksterytorialne.
- Działalność nie zidentyfikowana.

Dla uzupełnienia informacji o ofertach pracy warto przedstawić **wskaźnik szansy uzyskania zatrudnienia w danym zawodzie**, który obliczany jest jako

stosunek średniej miesięcznej liczby ofert pracy w danym zawodzie będącym w dyspozycji urzędu pracy a średnim miesięcznym poziomem rejestrowanego bezrobocia w danym zawodzie.

Wskaźnik ten pozwala ustalić, w których zawodach najłatwiej, a w których najtrudniej znaleźć zatrudnienie.

Wśród 40 grup zawodów (wg kodu dwucyfrowego), w których byli zarejestrowani bezrobotni **najwyższą wartość wskaźnika szansy uzyskania oferty** pracy zanotowano w następujących grupach zawodów:

- Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni – 0,4119
- Pracownicy usług ochrony – 0,3397
- Pozostali pracownicy obsługi biura – 0,1600
- Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych – 0,1250

Najniższą wartość wskaźnika odnotowano w grupach zawodów (według kodu dwucyfrowego):

- Monterzy – 0,0000
- Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby – 0,0000
- Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie – 0,0000
- Żołnierze szeregowi – 0,0000
- Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni – 0,0000
- Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni – 0,0008
- Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych – 0,0023
- Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni – 0,0048
- Rolnicy produkcji towarowej – 0,0053
- Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania – 0,0058
- Specjaliści do spraw technologii informacyjno- komunikacyjnych – 0,0093

Wśród grup zawodów (wg kodu czterocyfrowego) najwyższy wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy odnotowano w następujących zawodach:

- Sprzedawcy(konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej/internetowej – 6,5555
- Agenci ubezpieczeniowi – 4,0000
- Nauczyciele sztuki w placówkach pozaszkolnych - 2,000
- Pomocnicy biblioteczni – 1,3332
- Audiofonolodzy i logopedzi – 1,0000
- Pracownicy bibliotek, galerii, muzeów informacji naukowej – 1,0000
- Archiwiści i muzealnicy – 1,0000

6. POSUMOWANIE

Z przeprowadzonej analizy rynku pracy w powiecie jarosławskim nasuwają się następujące wnioski:

W końcu I półrocza 2012r. w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu pozostawało 9459 bezrobotnych co oznacza, że **liczba bezrobotnych** w porównaniu do stanu z końca czerwca 2011 r. **wzrosła o 83 osoby**.

Najliczniejszą grupą bezrobotnych (wg wielkich grup zawodowych) stanowili „**Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy**” - 25,6% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

Drugą co do wielkości grupą zawodową wśród bezrobotnych tworzyły osoby „**Bez zawodu**” tj. 18,2 % ogółu zarejestrowanych .

Kolejną dużą grupę wśród bezrobotnych utworzyli „**Technicy i inny średni personel**” - 15,6 % ogółu zarejestrowanych.

Najliczniej reprezentowane zawody : sprzedawca (561 osób), murarz (239), szwaczka (223), technik ekonomista (212), robotnik budowlany (176), ślusarz (170) dziewiarz(163), krawiec (154),

Największy *napływ* bezrobotnych w analizowanym okresie wystąpił w grupie „**Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy**” - 945 osób (863 osoby w analogicznym okresie 2011r.) oraz w grupie „**Bez zawodu**”- 728 osób (818 osób w analogicznym okresie 2011 r.), natomiast wśród absolwentów w grupie „ **Bez zawodu**”- 228 osób (259 osób w analogicznym okresie 2011r.) i grupie „**Specjaliści**”- 148 osób (170 osób w analogicznym okresie 2011r.).

Do końca czerwca 2012 roku wpłynęło 1386 **ofert pracy** (1428 ofert pracy w analogicznym okresie 2011 roku).

Największe zapotrzebowanie ze strony pracodawców zanotowano w grupie „**Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy**” - 438 ofert pracy (350 ofert pracy w analogicznym okresie 2011 r.) oraz w grupie „**Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy**” - 233 oferty pracy (138 ofert pracy do końca czerwca 2011r.).

Przedstawiona analiza obejmuje wyłącznie informacje pozyskane przez Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu. Nie uwzględnione są informacje dotyczące ofert pracy ukazujących się w prasie czy na stronach internetowych.

Z przedstawionego raportu wynika, że na lokalnym rynku pracy utrzymuje się zdecydowana przewaga zawodów nadwyżkowych – 79%.

Zawody deficytowe stanowią zaledwie 13%, pozostałe 8% to zawody zrównoważone.

Duża rozbieżność między zawodami nadwyżkowymi i zawodami deficytowymi może wynikać przede wszystkim z realizowanego szkolnictwa, które nie pokrywa się z zapotrzebowaniem rynku pracy. Ponadto obecny rynek pracy jest rynkiem częstych i znaczących zmian, stąd też posiadana wiedza i umiejętności szybko się dezaktualizują i aby wejść lub utrzymać się na rynku pracy należy je nieustannie doskonalić.

Niniejszy monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych został opracowany wyłącznie w oparciu o oferty pracy zgłaszane przez pracodawców do tut. Urzędu Pracy. Z tego powodu nie może on ukazać rzeczywistych potrzeb zatrudnieniowych jarosławskiego rynku pracy.

Z usług pośrednictwa (które jak wiadomo oparte jest na zasadzie dobrowolności) pracodawcy korzystają najczęściej w sytuacji ubiegania się o dofinansowanie środkami publicznymi stanowisk pracy oraz w przypadku trudności pozyskania pracownika o określonych kwalifikacjach. Znaczna ilość ofert pracy nie trafia jednak do bazy ofert tut. Urzędu.

W powiecie jarosławskim istnieje również problem szarej strefy, która jest znaczącym elementem zakłócającym wiedzę o potrzebach lokalnego rynku pracy.

Opracowany monitoring zawodów i deficytowych i nadwyżkowych nie jest jedynym narzędziem pomocnym przy badaniu rynku pracy, stanowi jednak źródło wiedzy przy podejmowaniu decyzji o wyborze kierunku kształcenia się młodzieży i określaniu ścieżki edukacyjnej przez szkoły. Pozwala ponadto zweryfikować działania podjęte na rzecz przeciwdziałania bezrobociu i zapobiegania jego skutkom.

Sporządziła:
Teresa Walerianowicz